

Zarządzenie 156/2023

Rektora Akademii Białskiej im. Jana Pawła II z dnia 17 listopada 2023 roku

w sprawie: **bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach pracy wyposażonych w monitory ekranowe**

Na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.) w związku z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 grudnia 1998 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe (Dz. U. z 1998 r. Nr 148, poz. 973, z późn. zm.) zarządzam co następuje:

§ 1

Zarządzenie określa:

- 1) wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii dla stanowisk pracy wyposażonych w monitory ekranowe oraz wymagania dotyczące organizacji pracy na tych stanowiskach;
- 2) zasady oceny warunków pracy z terminami dostosowania stanowisk pracy wyposażonych w monitory ekranowe do wskazanych wymagań.

§ 2

Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o:

- 1) **monitorze ekranowym** – należy przez to rozumieć urządzenie do wyświetlania informacji w trybie alfanumerycznym lub graficznym, niezależnie od metody uzyskiwania obrazu;
- 2) **stanowisku pracy** - należy przez to rozumieć przestrzeń pracy wraz z:
 - a) wyposażeniem podstawowym, w tym monitorem ekranowy, klawiaturą, myszą lub innymi urządzeniami wejściowymi, oprogramowaniem z interfejsem dla użytkownika,
 - b) krzesłem i stołem,
 - c) opcjonalnym wyposażeniem dodatkowym, w tym stacją dysków, drukarką, skanerem, uchwytem na dokumenty, podnóżkiem;
- 3) **pracowniku** - należy przez to rozumieć każdą osobę zatrudnioną w Akademii Białskiej im. Jana Pawła II, w tym praktykanta i stażystę, użytkującą w czasie pracy monitor ekranowy co najmniej przez połowę dobowego wymiaru czasu pracy.

§ 3

Zarządzenia nie stosuje się do:

- 1) kabin kierowców oraz kabin sterowniczych maszyn i pojazdów;
- 2) systemów komputerowych na pokładach środków transportu;
- 3) systemów komputerowych przeznaczonych głównie do użytku publicznego;
- 4) systemów przenośnych nieprzeznaczonych do użytkowania na danym stanowisku pracy co najmniej przez połowę dobowego wymiaru czasu pracy;
- 5) kalkulatorów, kas rejestrujących i innych urządzeń z małymi ekranami do prezentacji danych lub wyników pomiarów;

6) maszyn do pisania z wyświetlaczem ekranowym

§ 4

1. W Akademii Białskiej im. Jana Pawła II obowiązki w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe realizuje osoba kierująca pracownikami.
2. Osoba kierująca pracownikami wykonującymi pracę na stanowiskach pracy wyposażonych w monitory ekranowe jest obowiązana:
 - 1) organizować stanowiska pracy wyposażone w monitory ekranowe w taki sposób, aby spełniały one minimalne wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii, określone w załączniku do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 grudnia 1998 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe;
 - 2) zapewnić pracownikom:
 - a) łączenie przemienne pracy związanej z obsługą monitora ekranowego z innymi rodzajami prac nieobciążającymi narządu wzroku i wykonywanymi w innych pozycjach ciała – przy nieprzekraczaniu godziny nieprzerwanej pracy przy obsłudze monitora ekranowego
 - lub
 - b) co najmniej 5-minutową przerwę, wliczaną do czasu pracy, po każdej godzinie pracy przy obsłudze monitora ekranowego,
 - c) w przypadku kobiet w ciąży – ograniczenie czasu pracy związanej z obsługą monitora ekranowego do 8 godzin w ciągu doby oraz co najmniej 10-minutową przerwę, wliczaną do czasu pracy, po każdym 50 minutach pracy przy obsłudze monitora ekranowego;
3. Zapewnić przeprowadzenie oceny warunków pracy na stanowiskach pracy wyposażonej w monitory ekranowe pod kątem:
 - 1) organizacji stanowisk pracy, w tym rozmieszczenia elementów wyposażenia, w sposób zapewniający spełnienie wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii,
 - 2) stanu technicznego elementów wyposażenia stanowisk pracy, wpływających na bezpieczeństwo i higienę pracy, szczególnie w zakresie zgodności z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 grudnia 1998 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe,
 - 3) warunków pracy z uwzględnieniem stosowania wymaganych przerw od pracy z monitorem ekranowym oraz jej przemiennego łączenia z innymi rodzajami pracy;
4. Informować pracowników o wszelkich aspektach ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracy na stanowiskach pracy, w tym o wynikach przeprowadzonej oceny warunków pracy, o których mowa w pkt 3, oraz o wszelkich dostępnych środkach bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. Informacje powinny zostać przekazane pracownikowi przy aktualizacji oceny warunków pracy na stanowiskach pracy wyposażonych w monitory ekranowe, a nowo zatrudnionemu pracowników - podczas instruktażu stanowiskowego.

§ 5

1. Ocena warunków pracy, o której mowa w § 4 ust. 2 pkt 3, powinna być przeprowadzona:
 - 1) w terminie do 15 kwietnia 2024 r. – w stosunku do istniejących stanowisk pracy;

- 2) każdorazowo dla nowo tworzonych miejsc pracy;
 - 3) bezpośrednio po każdej istotnej zmianie organizacji i wyposażenia stanowisk pracy.
2. Ocena warunków pracy na stanowiskach pracy wyposażonych w monitory ekranowe stanowi integralną część oceny ryzyka zawodowego i przeprowadza się ją w oparciu o listę kontrolną zawierającą wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii, stanowiącą załącznik nr 3 do niniejszego zarządzenia.
 3. W trakcie przebiegu oceny warunków pracy, a także w każdej sytuacji, gdy zajdzie taka potrzeba, pracownik może we własnym zakresie dokonać regulacji i dopasowania istniejących elementów stanowiska pracy do swoich preferencji, zgodnie z obowiązującymi zasadami bhp i ergonomii.
 4. Jeżeli w wyniku oceny warunków pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe okaże się, że nie zostały spełnione minimalne wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii, to osoba kierująca pracownikami podejmuje działania mające na celu niezwłoczne usunięcie stwierdzonych niezgodności.

§ 5

1. Rektor zapewnia pracownikom **zatrudnionym na stanowiskach pracy wyposażonych w monitory ekranowe** okulary lub szkła kontaktowe korygujące wzrok, zgodnie z zaleceniem lekarza, jeżeli wyniki badań przeprowadzonych w ramach badań profilaktycznych (wstępnego, okresowego, kontrolnego), wykażą potrzebę ich stosowania, a pracownik użytkuje monitor ekranowy, co najmniej przez połowę dobowego wymiaru czasu pracy.
2. Lekarz medycyny pracy wystawia orzeczenie lekarskie lub zaświadczenie, w którym zaznacza, że okulary lub szkła kontaktowe korygujące wzrok są niezbędne do pracy przy monitorze ekranowym.
3. Zwrot kosztów zakupu okularów lub szkieł kontaktowych korygujących wzrok przysługuje pracownikowi do wysokości 650 zł brutto (słownie: sześćset pięćdziesiąt zł 00/100 groszy). Jeżeli kwota na dowodzie zakupu jest niższa niż ustalona w ust.1 zwrotu dokonuje się w kwocie wymienionej na dowodzie zakupu.
4. Zwrot kosztów za zakup szkieł kontaktowych przysługuje pracownikowi 1 raz w roku.
5. Zwrot kosztów za zakup okularów korygujących wzrok przysługuje pracownikowi po każdorazowym upływie ważności badań okresowych. Pracownik może się ubiegać o ponowne dofinansowanie do zakupu okularów korygujących wzrok, jeżeli:
 - 1) w wyniku dodatkowych badań okulistycznych, przeprowadzonych na wniosek pracownika, w ramach badań okresowych wyznaczony przez lekarza medycyny pracy sprawującego profilaktyczną opiekę zdrowotną lub badań kontrolnych wzroku, wykaże konieczność zmiany soczewek okularowych;
 - 2) zwrot kosztów ich zakupu może nastąpić maksymalnie do kwoty określonej w § 5 ust. 3 nie częściej niż jeden raz w roku;
6. W przypadku zgubienia lub zniszczenia okularów lub szkieł kontaktowych uczelnia nie ponosi kosztów związanych z ich naprawą lub zakupem nowych;
7. Pracownik ma prawo użytkować okulary korygujące wzrok lub szkła kontaktowe w dowolnym miejscu i czasie.
8. Podstawą do uzyskania refundacji wydatków poniesionych na zakup okularów korygujących wzrok lub szkieł kontaktowych w wysokości określonej w § 5 jest dostarczenie przez pracownika następujących dokumentów:

- 1) wniosku, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia, potwierdzonego przez bezpośredniego przełożonego oraz przez pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy;
 - 2) aktualnego zaświadczenia lekarskiego, wydanego przez uprawnionego lekarza medycyny pracy, sprawującego profilaktyczną opiekę lekarską, który na podstawie badań stwierdza konieczność stosowania okularów korygujących lub szkieł kontaktowych podczas pracy przy obsłudze monitora ekranowego albo konieczność zmiany soczewek okularowych.
 - 3) oryginału dokumentu zakupu potwierdzającego zakup okularów lub szkieł kontaktowych wystawionego na pracownika z potwierdzeniem sposobu opłaty kwoty zakupu przez pracownika.
9. Pracownik, w celu otrzymania refundacji kosztów związanych z zakupem okularów lub szkieł kontaktowych składa dokumenty wymienione w ust. 8 do pracownika służby bhp. Po dokonaniu formalnej oceny złożonych dokumentów przez pracownika służby bhp, wniosek o refundację kosztów przekazywany jest do kwestury w celu jego realizacji.
10. Wypłata refundacji następuje w ciągu 14 dni od złożenia wniosku i dokumentów, o których mowa w ust. 8. Przyznana kwota jest przekazywana na rachunek bankowy pracownika lub jest możliwa do odebrania w kasie uczelni.
11. Prowadzona jest ewidencja wypłaconych refundacji za zakup okularów korygujących wzrok lub szkieł kontaktowych, której realizacja powierzona jest pracownikowi służby bhp (załącznik nr 2).

§ 6

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

§ 7

Traci moc zarządzenie rektora nr 14/2023 z dnia 13 lutego 2023 r.

prof. dr hab. Jerzy Nitychoruk

**Rektor
Akademii Białskiej im. Jana Pawła II**

.....
(imię i nazwisko)

.....
(miejscowość, dnia)

.....
(stanowisko)

.....
(jednostka organizacyjna)

W N I O S E K **o refundację kosztów zakupu okularów korygujących wzrok**

Proszę o refundację kosztów zakupu okularów korygujących wzrok/szkieł kontaktowych¹ do pracy przy obsłudze monitora ekranowego, zgodnie z postanowieniami zarządzenia nr 157/2023 rektora Akademii Białskiej im. Jana Pawła II z dnia 17 listopada 2023 roku.

Okulary korygujące wzrok/szkieł kontaktowe² zostały zakupione w oparciu o zalecenie lekarza medycyny pracy w ramach profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami.

Do wniosku dołączam:

- 1) orzeczenie wydane przez lekarza medycyny pracy stwierdzające potrzebę stosowania okularów korygujących wzrok podczas pracy,
- 2) fakturę dokumentującą zakup okularów.

.....
(data i podpis pracownika)

1. Opinia bezpośredniego przełożonego

Potwierdzam, że Pani/Pan³
jest zatrudniona/zatrudniony⁴ na stanowisku pracy **wyposażonym w monitor ekranowy** i użytkuje go co najmniej przez połowę dobowego wymiaru czasu pracy.

.....
(data, podpis i pieczęć kierownika jednostki organizacyjnej)

2. Opinia pracownika Służby Bezpieczeństwa i Higieny Pracy.

Na podstawie dostarczonych dokumentów wnoszę o refundację kosztów zakupu okularów/szkieł w wysokości zł
(słownie: zł).

.....
(data, podpis i pieczęć pracownika Służby BHP)

¹ Niepotrzebne skreślić

² jw

³ jw

⁴ jw

5. Zatwierdzenie do wypłaty:

Zatwierdzono kwotę refundacji kosztów zakupu okularów korygujących wzrok/szkieł kontaktowych⁵

Kwota do wypłaty wynosi: zł

(słownie: zł).

.....
(data i podpis pracownika kwestury)

.....
(podpis osoby zatwierdzającej)

Kwituję odbiór kwoty zł

(słownie: zł).

.....
(data i podpis pracownika)

* niepotrzebne skreślić

⁵ Niepotrzebne skreślić

KARTA
rejestr i ewidencji okularów korygujących wzrok lub szkieł kontaktowych

Lp.	Imię i nazwisko	Data zakupu	Podpis pracownika Służby bhp

Lista kontrolna

oceny warunków pracy

stanowisk WYPOSAŻONYCH W MONITORY EKRAKOWE

pod względem wymogów BHP oraz ergonomii.

.....
Stanowisko pracy

Badane zagadnienia	Liczba zbadanych	Stwierdzono	
		Brak uchybień	Uchybienia
KONSULTACJE			
Czy projekt stanowiska pracy został uzgodniony w ramach konsultacji z pracownikami (komisją bhp), służbą bhp, lekarzem sprawującym profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikami?	Tak	– podczas posiedzenia Komisji BHP z udziałem lekarza sprawującego profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikami	
MONITOR			
Czy górna krawędź monitora znajduje się na wysokości oczu pracownika?			
Czy monitor zapewnia możliwość regulowania jaskrawości i kontrastu znaków w zależności od warunków oświetlenia stanowiska pracy?			
Czy ustawienie monitora ekranowego względem źródeł światła ogranicza olśnienia i odbicia światła?			
Czy regulacje ustawienia monitora umożliwiają pochycenie ekranu?			
Czy monitor ekranowy wyświetla znaki czytelnie oraz wyraźnie?			
Czy obraz na ekranie monitora jest stabilny, bez migotania lub innych form niestabilności?			
Czy przy projektowaniu, doborze i modernizacji oprogramowania a także przy planowaniu wykonywania zadań z użyciem monitora ekranowego pracodawca uwzględnił dostosowanie oprogramowania do zadań przewidzianych do wykonania?			
KLAWIATURA I MYSZ			
Czy wyposażono pracownika w klawiaturę i mysz?			
Czy konstrukcja klawiatury umożliwia użytkownikowi przyjęcie pozycji, która nie powoduje zmęczenia mięśni kończyn górnych podczas pracy?			

Czy klawiatura oraz mysz stanowią odrębne (osobnie niezależne) elementy wyposażenia podstawowego stanowiska pracy?			
Czy powierzchnia klawiatury jest matowa a znaki na klawiszach są kontrastowe i czytelne?			
STÓŁ			
Czy pracownik ma zapewnioną odpowiednią przestrzeń do umieszczenia nóg pod blatem stołu oraz do przyjęcia wygodnej pozycji i możliwości jej zmiany podczas pracy?			
Czy konstrukcja stołu zapewnia wystarczającą powierzchnię, gwarantującą łatwe posługiwanie się elementami wyposażenia stanowiska pracy i wykonywanie czynności związanych z pracą?			
Czy powierzchnia blatu stołu jest matowa?			
Czy konstrukcja stołu zapewnia ustawienie elementów wyposażenia w odpowiedniej odległości od pracownika, bez konieczności przyjmowania wymuszonych pozycji ?			
Czy konstrukcja stołu umożliwia ergonomiczne ustawienie elementów wyposażenia stanowiska pracy, w tym zróżnicowaną wysokość ustawienia monitora ekranowego i klawiatury?			
Czy konstrukcja stołu zapewnia ustawienie klawiatury z zachowaniem takiej odległości od przedniej krawędzi stołu, która umożliwia podparcie dla rąk i przedramion z zachowaniem co najmniej kąta prostego między ramieniem i przedramieniem?			
KRZESŁO			
Czy krzesło posiada regulowane podłokietniki?			
Czy krzesło zapewnia możliwość obrotu wokół osi pionowej w pełnym zakresie 360°?			
Czy krzesło zapewnia wyprofilowanie siedziska i oparcia odpowiednie do naturalnego wygięcia kręgosłupa i ud?			
Czy krzesło stanowiące wyposażenie stanowiska pracy posiada dostateczną stabilność przez wyposażenie go w podstawę co najmniej pięciopodporową z kółkami jezdnyimi?			
Czy krzesło posiada regulację wysokości siedziska, regulację wysokości oparcia odcinka lędźwiowego kręgosłupa, regulację kąta pochylecia oparcia oraz odpowiednie wymiary oparcia i siedziska, zapewniające wygodną pozycję ciała i swobodę ruchów?			

UCHWYT NA DOKUMENTY			
Czy pracownik zażądał wyposażenia stanowiska pracy w uchwyt na dokumenty? (proszę wpisać tak lub nie)			
Czy na życzenie pracownika stanowisko pracy zostało wyposażone w uchwyt na dokumenty? (proszę wpisać tak /nie lub „nie dotyczy” - jeśli pracownik nie zwrócił się z prośbą o uchwyt na dokumenty)			
Czy uchwyt na dokumenty posiada regulację ustawienia wysokości, pochylenia oraz odległości od pracownika? (proszę wpisać tak /nie lub „nie dotyczy” - jeśli pracownik nie zwrócił się z prośbą o uchwyt na dokumenty)			
PODNOŻEK			
Czy pracownik zażądał wyposażenia stanowiska w podnóżek? (proszę wpisać tak lub nie)			
Czy na życzenie pracownika stanowisko pracy zostało wyposażone w podnóżek? (proszę wpisać tak /nie lub „nie dotyczy” - jeśli pracownik nie zwrócił się z prośbą o podnóżek)			
DOSTĘP DO STANOWISKA			
Czy usytuowanie stanowiska pracy w pomieszczeniu zapewnia do stanowiska pracy swobodny dostęp?			
Czy stanowisko pracy zostało tak zaprojektowane, aby pracownik miał zapewnioną dostateczną przestrzeń pracy, pozwalającą na umieszczenie wszystkich elementów obsługiwanych ręcznie w zasięgu kończyn górnych?			
OŚWIETLENIE			
Czy stanowisko pracy zostało zorganizowane z uwzględnieniem ograniczenia ośnienia bezpośredniego od opraw, okien, przezroczystych lub przezroczystych ścian albo jasnych płaszczyzn pomieszczenia oraz ośnienie odbiciowe od monitora ekranowego?			
Czy oświetlenie stanowiska pracy zapewnia komfort pracy wzrokowej w szczególności jest dostosowane do rodzaju wykonywanej pracy?			
Czy na stanowisku pracy zastosowano oprawy oświetlenia miejscowego?			
Czy zapewniono, by oprawy oświetlenia miejscowego nie powodowały ośnienia?			

SYSTEM PRZENOŚNY

<p>Czy w przypadku stosowania systemu przenośnego przeznaczonego do użytkowania na danym stanowisku pracy co najmniej przez połowę dobowego wymiaru czasu pracy stanowisko pracy wyposażone jest w stacjonarny monitor ekranowy lub podstawkę zapewniającą ustawienie ekranu tak, aby jego górna krawędź znajdowała się na wysokości oczu pracownika?</p> <p>Jeśli pracownik nie stosuje systemu przenośnego proszę wpisać „nie dotyczy”</p>			
<p>Czy w przypadku stosowania systemu przenośnego przeznaczonego do użytkowania na danym stanowisku pracy co najmniej przez połowę dobowego wymiaru czasu pracy stanowisko pracy wyposażone jest w oraz w dodatkową klawiaturę i mysz?</p> <p>Jeśli pracownik nie stosuje systemu przenośnego proszę wpisać „nie dotyczy”</p>			

DOKUMENTACJA

<p>Czy informowano pracownika o wszystkich aspektach ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracy na stanowiskach pracy, w tym o wynikach przeprowadzonej oceny warunków pracy na stanowiskach pracy wyposażonych w monitory ekranowe, oraz wszelkich środkach bezpieczeństwa i ochrony zdrowia?</p>			
<p>Czy pracownik ma zapewnioną co najmniej 5-minutową przerwę, wliczaną do czasu pracy, po każdej godzinie pracy przy obsłudze monitora ekranowego lub łączy przemiennie pracę związaną z obsługą monitora ekranowego z innymi rodzajami prac nie obciążającymi narządu wzroku i wykonywanymi w innych pozycjach ciała - przy nieprzekraczaniu godziny nieprzerwanej pracy przy obsłudze monitora ekranowego ?</p>			

.....
Data sporządzenia oceny

.....
Imię i nazwisko osoby sporządzającej ocenę